

Programi i lëndës: Bazat e anatomisë dhe fiziologjisë	
Lëmi	Shëndetësi
Profili	Farmaci
Niveli	I
Klasa	Klasa 10
Fondi i orëve të lëndës:	
	35 javë x 2 orë /javë = 70 orë
Programi i hollësishëm i lëndës	
Kapitulli I: Karakteristikat morfologjike-funksionale të qelizës dhe indeve	
a) Qëllimet e kapitullit	
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: <ul style="list-style-type: none"> - Shpjegojë rolin dhe rëndësinë e transportit nëpër membranën qelizore - Dallojë karakteristikat e llojeve të indeve të ndryshme	
b) Temat e kapitullit	
<ul style="list-style-type: none"> - Mënyra e transportit nëpër membranën qelizore - Karakteristikat e përgjithshme morfologjike dhe funksionale të llojeve të ndryshme të indeve	
c) Udhëzime didaktike për kapitullin	
Rekomandohet që mësuesi të: <ul style="list-style-type: none"> - Shpjegojë përmbajtjen e lëndës dhe rëndësinë e saj - Demonstrojë ligjëratat me shembuj konkretë - Angazhojë nxënësit në grupe të vogla punuese - Zbatojë metodat bashkëkohore të luajtjes së roleve - Përdor të mësuarit e bazuar në problem	
d) Kushtet për realizimin e kapitullit	
<ul style="list-style-type: none"> - Gjatë mësimit duhet shfrytëzuar mjetet mësimore (vizatime, mullazhe, fotografi) dhe metodat bashkëkohore të teknologjisë informative (TI) (CD-programe, filma, ushtrime vizuale, grafoskop etj).	
Kapitulli II: Osteologjia	
a) Qëllimet e kapitullit	
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: <ul style="list-style-type: none"> - Identifikojë, përshkruajë dhe të dallojë pjesët e skeletit dhe topografinë e tyre të saktë	
b) Temat e kapitullit	
<ul style="list-style-type: none"> - Krijimi, zhvillimi, ndërtimi, ndarja e skeletit - Skeleti i kokës, trupit, anësive - Shkenca mbi nyjat (sinartrozis dhe diartrozis) - Ndërtimi i nyjës lëvizëse, llojet e lëvizjeve, nyja e krahut, bërrylit, dorës, ijeve - gjurit, boshtit të kurrizit	
c) Udhëzime didaktike për kapitullin	
Rekomandohet që mësuesi të: <ul style="list-style-type: none"> - Shpjegojë përmbajtjen e lëndës dhe rëndësinë e saj - Demonstrojë ligjëratat me shembuj dhe ushtrime konkrete - Angazhojë nxënësit në grupe të vogla punuese - Organizojë luajtjen e roleve	

- Përpilojë pyetësor me zgjidhje të shumëfishta (PZSH) në fillim dhe fund të kapitullit
d) Kushtet për realizimin e kapitullit:
- Skeleti - CD- programet
Kapitulli III: Miologji
a) Qëllimet e kapitullit
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: - Numërojë muskujt e caktuar - Përshkruajë ngjitjen e tyre për skelet - Shpjegojë funksionin e tyre në raport me skeletin dhe sistemin e organeve
b) Temat e kapitullit
- Muskujt e skeletit (ndërtimi histologjik) - Muskuli i zemrës - Muskujt e lëmuar - Muskujt e kokës, qafës, trupit dhe anësive - Llojet e muskujve dhe karakteristikat e tyre funksionale - Puna dhe forca muskulore (mekanizmi i kontraksionit, llojet e kontraksioneve, mekanizmi energjetik dhe lodhja muskulore)
c) Udhëzime didaktike për kapitullin
Rekomandohet që mësuesi: Gjatë mësimit duhet shfrytëzuar mjetet mësimore (vizatime, mullazhe, fotografi) dhe metodat bashkëkohore të teknologjisë informative (TI)(CD-programe, filma, ushtrime vizuale, grafoskop etj.
d) Kushtet për realizimin e kapitullit:
- Prezantimi interaktiv me sllajde dhe LCD- projektor
Kapitulli IV: Fiziologjia e përgjithshme
a) Qëllimet e kapitullit
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: - Shpjegojë përbërjen, funksionin dhe përbërjen e lëngjëvë trupore - Dallojë elementet qelizore të gjakut dhe rolin e tyre - Shpjegojë mekanizmat homeostatikë të sistemeve funksionale
b) Temat e kapitullit
- Lëngjet e trupit (jashtëqelizore, brendaqelizore dhe ndërqelizore) - Dinamika kapilare (këmbimi i ujit, materieve ushqyese dhe materieve tjera ndërmjet gjakut dhe lëngut qelizor) - Uji, origjina e tij në organizëm roli dhe ndarja - Homeostaza (mekanizmat homeostatikë të sistemeve funksionale për mbajtjen e homeostazës - Vetitë fizike, kimike, përbërja dhe roli i gjakut - Plazma e gjakut, vetitë, përbërja - Elementet e figuruara të gjakut (eritrocitet leukocitet dhe trombocitet) - Homeostaza dhe ndërprerja e gjakderdhjes - Sedimentimi i gjakut - Grupet e gjakut(ABO sistemi dhe Rh-faktori) dhe transfuzioni - Imuniteti dhe alergjia

c) Udhëzime didaktike për kapitullin
Rekomandohet që mësuesi: Gjatë mësimit duhet shfrytëzuar mjetet mësimore (vizatime, mullazhe, fotografi) dhe metodat bashkëkohore të teknologjisë informative (TI) (CD-programe, filma, ushtrime vizuale, grafoskop etj.
c) Udhëzime didaktike për kapitullin
Rekomandohet që mësuesi: - Gjatë mësimit duhet shfrytëzuar mjetet mësimore (vizatime, mullazhe, fotografi) dhe metodat bashkëkohore të teknologjisë informative (TI) (CD-programe, filma, ushtrime vizuale, grafoskop etj.
d) Kushtet për realizimin e kapitullit:
- Puna në grupe të vogla - Prezantimi interaktiv me sllajde - Teste me shkrim
Kapitulli V Fiziologjia e indeve ekscitabile
a) Qëllimet e kapitullit
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: - Dallojë karakteristikat themelore të indit nervor dhe muskolor - Përshkruajë ndërtimin histologjik të tyre - Shpjegojë funksionin e tyre
b) Temat e kapitullit
- Indi nervor - Indi muskolor - Ndërtimi histologjik i indit nervor dhe muskolor - Mekanizmat funksionalë të indit nervor dhe muskolor (llojet e kontraksionit dhe forca muskulore)
c) Udhëzime didaktike për kapitullin
Rekomandohet që mësuesi: Gjatë mësimit duhet shfrytëzuar mjetet mësimore (vizatime, mullazhe, fotografi) dhe metodat bashkëkohore të teknologjisë informative (TI)(CD-programe, filma, ushtrime vizuale, grafoskop etj.
d) Kushtet për realizimin e kapitullit:
- Puna në grupe të vogla - Prezantimi interaktiv me sllajde - Teste me shkrim
Kapitulli VI: Fiziologjia e sistemit kardio-vaskular
a) Qëllimet e kapitullit
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: - Përshkruajë karakteristikat themelore të muskulit të zemrës dhe sistemit përcjellës - Shpjegojë karakteristikat themelore të qarkullimit të madh të gjakut, vëllimet dhe shtypjen arteriale - Dallojë pulsionin arterial dhe kualitetin e tij
b) Temat e kapitullit
- Anatomia e zemrës - Ndërtimi i muskulit të zemrës dhe enët e gjakut të saj

- Karakteristikat funksionale të muskulit të zemrës dhe sistemit përcjellës
- Rregullimi i punës së zemrës (vetë rregullimi, nervor dhe humoral)
- Karakteristikat morfologjike të rrjetit të enëve të gjakut
- Enët e gjakut
- Trungu limfatik
- Qarkullimi sistematik (ligjet e hemodinamikës)
- Vëllimi i gjakut dhe shtypja arteriale e gjakut (faktorët që e përcaktojnë)
- Pulsu arterial dhe kualitetet e tij

c) Udhëzime didaktike për kapitullin

Rekomandohet që mësuesi:

Gjatë mësimit duhet shfrytëzuar mjetet mësimore (vizatime, mullazhe, fotografi) dhe metodat bashkëkohore të teknologjisë informative (TI) (CD-programe, filma, ushtrime vizuale, grafoskop etj.

d) Kushtet për realizimin e kapitullit:

- Puna në grupe të vogla
- Prezantimi interaktiv me sllajde
- Teste me shkrim

Kapitulli VII: Fiziologjia e sistemit respirator

a) Qëllimet e kapitullit

Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të:

- Përshkruajë ndërtimin e rrugëve të frymëmarrjes
- Përshkruajë funksionin e mushkërive
- Përshkruajë rolin e pleurës
- Përshkruajë mekanizmin e frymëmarrjes

b) Temat e kapitullit

- Karakteristikat morfologjike të organeve të frymëmarrjes (rrugët e sipërme dhe të poshtme, mushkëritë, cipa mbështjellëse)
- Mekanika e frymëmarrjes (lëvizjet respiratore, vëllimet dhe kapacitetet mushkërore, këmbimi i gazrave në mushkëri)
- Transporti i gazrave me gjak
- Rregullimi i frymëmarrjes (qendrat respiratore, kimiosenzitive dhe rregullimi reflektiv)

c) Udhëzime didaktike për kapitullin

Rekomandohet që mësuesi:

Gjatë mësimit duhet shfrytëzuar mjetet mësimore (vizatime, mullazhe, fotografi) dhe metodat bashkëkohore të teknologjisë informative (TI) (CD-programe, filma, ushtrime vizuale, grafoskop etj.

d) Kushtet për realizimin e kapitullit:

- Puna në grupe të vogla
- Prezantimi interaktiv me sllajde
- Teste me shkrim

Kapitulli VIII Fiziologjia e sistemit gastro-intestinal

a) Qëllimet e kapitullit

Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të:

- Shpjegojë karakteristikat e organeve të tretjes
- Përshkruajë raportet topografike të organeve të tretjes
- Dallojë gjëndrrat ndihmëse dhe funksionet e tyre

b) Temat e kapitullit
<ul style="list-style-type: none">
- Anatomia e organeve të tretjes
- Raportet topografike të pjesëve të organeve të tretjes
- Gjëndrrat ndihmëse të organeve të tretjes
- Proceset sekretuese, tretja e materieve ushqyese në pjesët e traktit digjektiv dhe rregullimi i tyre
c) Udhëzime didaktike për kapitullin
Rekomandohet që mësuesi të: <ul style="list-style-type: none">
- Demonstrojë prezantimin interaktiv të lëndës
- Organizojë punën në grupe të vogla
- Përdor mjete bashkëkohorë të TI (CD, grafoskop , sllajde)
d) Kushtet për realizimin e kapitullit:
<ul style="list-style-type: none">
- Puna në grupe të vogla
- Prezantimi interaktiv me sllajde
- Teste me shkrim
Kapitulli IX: Qarkullimi i materies dhe energjisë
a) Qëllimet e kapitullit
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: <ul style="list-style-type: none">
- Shpjegojë metabolizmin e materieve ushqyese në organizëm
- Përshkruajë termorregullimin
- Shpjegojë rolin dhe rëndësinë e mat. ushqyese në mbajtjen e homeostazës
b) Temat e kapitullit
<ul style="list-style-type: none">
- Metabolizmi i materieve ushqyese (karbohidratet, proteinat, yndyrat).
- Metabolizmi energjetik (metabolizmi bazal).
- Temperatura e trupit dhe rregullimi i saj.
c) Udhëzime didaktike për kapitullin
Rekomandohet që mësuesi të: <ul style="list-style-type: none">
- Shpjegojë përmbajtjen e kapitullit dhe rëndësinë e tij
- Demonstrojë ligjëratat me shembuj konkretë
- Organizojë orën në grupe të vogla punuese
- Organizojë luajtjen e roleve
d) Kushtet për realizimin e kapitullit:
<ul style="list-style-type: none">
- Puna në grupe të vogla
- Prezantimi interaktiv me sllajde
- Teste me shkrim
Kapitulli X: Fiziologjia e sistemit eksretor (veshka)
a) Qëllimet e kapitullit
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: <ul style="list-style-type: none">
- Shpjegojë karakteristikat e sistemit ekskretor
- Përshkruajë funksionin e nefronit (filtrimin, reabsorbimin dhe sekretimin)
- Dallojë formimin e urinës definitive
- Shpjegojë refleksin e urinimit
b) Temat e kapitullit
<ul style="list-style-type: none">
- Anatomia dhe morfologjia e veshkës
- Neuroni

<ul style="list-style-type: none">
- Formimi i urinës
- Roli i veshkave për ruajtjen e homeostazës
- Akti i urinimit (ujëqitja), fshikëza urinare, refleksi i urinimit, vetitë fizike dhe kualitative të urinës
c) Udhëzime didaktike për kapitullin
Rekomandohet që mësuesi të: <ul style="list-style-type: none">
- Shpjegojë përmbajtjen e kapitullit dhe rëndësinë e tij
- Demonstrojë ligjëratat me shembuj konkretë
- Organizojë orën në grupe të vogla punuese
- Organizojë luajtjen e roleve
d) Kushtet për realizimin e kapitullit:
<ul style="list-style-type: none">
- Puna në grupe të vogla
- Prezantimi interaktiv me sllajde
- Teste me shkrim
Kapitulli XI: Fiziologjia e sistemit endokrin (hormal)
a) Qëllimet e kapitullit
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: <ul style="list-style-type: none">
- Përshkruajë gjëndrrat endokrine dhe karakteristikat e tyre
- Numërojë hormoneve të gjëndrrave endokrine
- Përshkruajë rëndësinë dhe veprimin e tyre
b) Temat e kapitullit
<ul style="list-style-type: none">
- Karakteristikat morfologjike dhe funksionale të gjëndrrave endokrine
- Veprimet fiziologjike të hormoneve në indet e caktuara dhe efektet e veprimit të tyre
- Rregullimi i tajimit të hormoneve të gjëndrrave endokrine
c) Udhëzime didaktike për kapitullin
Rekomandohet që mësuesi të: <ul style="list-style-type: none">
- Shpjegojë përmbajtjen e kapitullit dhe rëndësinë e tij
- Demonstrojë ligjëratat me shembuj konkretë
- Organizojë orën në grupe të vogla punuese
- Organizojë luajtjen e roleve
d) Kushtet për realizimin e kapitullit:
<ul style="list-style-type: none">
- Puna në grupe të vogla
- Prezantimi interaktiv me sllajde
- Teste me shkrim
Kapitulli XII: Fiziologjia e organeve gjinore
a) Qëllimet e kapitullit
Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të: <ul style="list-style-type: none">
- Shpjegojë karakteristikat morfologjike dhe funksionale të organeve gjinore
- Shpjegojë rolin dhe rëndësinë e spermatogjenezës dhe ovulacionit
b) Temat e kapitullit
<ul style="list-style-type: none">
- Karakteristikat morfologjike të organeve gjinore femërore
- Karakteristikat morfologjike të organeve gjinore mashkullore
- Fiziologjia e organeve gjinore
c) Udhëzime didaktike për kapitullin

Rekomandohet që mësuesi të:

- Shpjegojë përmbajtjen e kapitullit dhe rëndësinë e tij
- Demonstrtojë ligjëratat me shembuj konkretë
- Organizojë orën në grupe të vogla punuese
- Organizojë luajtjen e roleve

d) Kushtet për realizimin e kapitullit:

- Puna në grupe të vogla
- Prezantimi interaktiv me sllajde
- Teste me shkrim

Kapitulli XIII: Fiziologjia e SNQ-së

a) Qëllimet e kapitullit

Në përfundim të këtij kapitulli nxënësi duhet të:

- Shpjegojë anatominë dhe fiziologjinë e SNQ-së
- Dallojë SNQ-në dhe SNP-në
- Përshkruajë karakteristikat e përgjithshme të receptorëve ndijorë

b) Temat e kapitullit

- Ndërtimi i SNQ-së
- Palca kurrizore
- Truri
- Fiziologjia e SNQ-së
- Ndërtimi i SNP-së
- Nervat trunorë dhe shpinorë (senzitivë, motorikë dhe senzomotorikë)
- Sistemi nervor autonom dhe vegjetativ
- Pjesa simpatike dhe parasimpatike
- Sistemi i organeve shqisore
- Klasifikimi i receptorëve
- Fiziologjia e organeve receptore- shqisave

c) Udhëzime didaktike për kapitullin

Rekomandohet që mësuesi të:

- Shpjegojë përmbajtjen e kapitullit dhe rëndësinë e tij
- Demonstrtojë ligjëratat me shembuj konkretë
- Organizojë orën në grupe të vogla punuese
- Organizojë luajtjen e roleve

d) Kushtet për realizimin e kapitullit:

- Puna në grupe të vogla
- Prezantimi interaktiv me sllajde
- Teste me shkrim